

Hövuðsstaður okkara

má fáa eina fullfíggaða havn - tað er ein lands- og ríkissak

17 milliónur kostar tað at gera Havnina til kyrrupláss

Hvussu strevið tað hevur gingist við at fáa bæði bygt og bött um havnarviðurskiptini í Havn, minnst menn.

Leingi — í árávis — lá umsókn á tingi frá havnarmonnum um ein lógtingsstuðul til víðari útbygging av Havnini.

Einki úrslist.

So eitt árið, tá ið havnarmenn gjordust serliga ótolnir, tók táverandi formaðurin í havnarnevndini — hann var sambandsmaður — og beindi málið hjá havnarmonnum í figgjarnevndina.

Innan 14 dagar lá ein 10-ára-plánur á tingborði. Hann hevði ikki bara uppskot um eina studningsveitan til Havnina, men harafrat til havnarbygging kring um í Føroyum.

Javnaðarmenn høvdu leiðsluna í figgjarnevndini tá.

Plánurin varð samtyktur.

Tá varð skjotul settur á hjá havnarmonnum.

Byggiarbeiðið varð byrjað og hildið áfram til tað, sum bygt er í dag.

Tað kann vera áhugaligt nú at minnst, hvussu »e.pnir« t.d. fólka-flokksmenn tá spældu.

Tá tað av javnaðarmonnum á Tvøroyri varð sett fram ynski um, at státturin skuldi taka ein part av hesi havnarbygging, leikaðu fólka-flokksmenn hástórir móti hesum — móti hesi »svikagerð« móti føroyskum sjálfstýri.

Men teir, ið lupu upp á tjóðlegg, dattu niður í langlegg — og vórðu eisini við í ynskinum um, at bæði lógting og státtur skuldu vera við til at loysa henda reiðiliga stóra spurning.

Og nú, tá ið havnarmálið í Havn aftur er komið á tingborði fleiri ferðir so stórt sum hina ferð, er tað sinnisskipti hent, at ikki bara javnaðarmenn og sambandsmenn, men eisini Kjartan Mohr, sum á sinni vildi stytta um liv sitt, um vit ikki innan ein ávistan klokku-tíma slitu leyst frá Danmørk, er við í vónini, at státsmyndugleikarnir vilja fara at fata okkum og ikki bara veita tann eina fjórðungin sum studning, men eisini miljónalán til bygging av Havnar-havnini til eina kyrruhavn.

At harra Kjartan Mohr soleiðis er vorðin eitt betri barn, er kanska einki mirakul, tí hann líkist veður-lagnum hjá okkum — og er tað ikki at vera føroyskur? Men tað vil heldur vera hildið fyri miraklið mikla, um tjóðveldisflokkurin allur — um vit skulu taka formannin sum taluror fyri flokkin — er hugaður at fara til státtin. Hetta sinnisskiptið aftrat tí, sum kom fram í »programtaluni« hjá býráðsformanninum, Sigfred Skaale, fólka-flokksmanni fyri seg, flokk sín, tjóðveldismenn og Kjartan Mohr, har hann ósmæin plánleggur at leggja reyðu silkitoppini hjá H. C. Hansen og figgjarnevndina og blanda blóð fyri ævigar tíðir við hesar góðu menn, so teir og føroyingar í felag kunnu taka tokini fyri havnina í Havn og vónandi fyri allar Føroyar — hetta sinnisskiptið er so forvitnisligt og lærurikt, tá ið ein talar um lyndið og lagið í reyparum — serliga politiskum reyparum og veðurhanum — at vit kunnu ikki lata vera við at nerta við tað »til skræk og advarsel« fyri hóligt og róligt hugsandi fólk.

Set nú fyri, at javnaðarmenn á sinni ikki høvdu tikið initiativið á ein sakligan og rólígan hátt fyri at loysa málið.

Ja, so vildi havnarmálið í Havn eins og havnarmálini kring um í Føroyum enn ikki verið brostin fyri nev, menn enn lagið bara sum ein møguligur ungi í eggjablommuni. So vildi einki virki á Rundingi umskapa Havnina.

Javnaðarflokkurin er heilhugaður fyri havnarmálinum í Havn, segði P. M. Dam flokksins vegna inni í tinginum undir orðadráttinum um málið.

Hann vísti á, at ikki var nóg mikið at samtykkja uppskot landsstýrisins. Men eitt stórt arbeiði mátti gerast fyri at mýkja allar góðar kreftir — fyrst og fremst státt og lógting — at finnast á einu sameindum grundarlagi fyri at fáa tann neyðturvuliga pening tók-an, so havnararbeiðið kann byrja sum skjótast og verða fullført — tí tað vil ikki vera lukkuligt, um ikki vinnulíkindini hjá Havnini á sjónum verða at svara til tann óðiliga fólkaøkstur, Havnin er fyri í dag.

Men hann, sum unnir havnarmálinum í Havn væl, má skilja, at tað má takast soleiðis, at tað ikki verður at tarna og forða øðrum neyðsynjar havnararbeiðum, ið á Sandi og Sandoynni í síni heild, í Porkeri og aðrastaðni hava verið skotin til viks og í skammikrök av landsstýrisflokkunum. Tað má takast soleiðis, at tað fær allar kreftir við sær, annars verður tað ikki lyft — 17 milj. kr. er kortini ein peningur.

Seinast dróg havnarmálið í Havn hini stóru havnarmálini í Føroyum upp úr bjarnadúrinum hinum mikla.

Tað verður vónandi eisini at gera tað hesaferð.

Tessvegna eisini alla góða eydnu við hesum risataki hjá hövuðsstaði okkara.

Skipatíðindi

Polo hevur fermt 290 tunnur av lýsi frá Gullbergi í Vestmanna til útflutning.

Kúberg seldi mikudagin 407 kit av ísfiski í Onglandi fyri 3 042 stp. — Ísfiskaprisurin man fara at vera góður, halda menn. Sera góður segðist fiskurin hjá Kúrbergi at vera.

Borgin kom mikudagin á Havnina úr Noregi, har hon hevði fermt agnsild. Síldina skipaðu teir upp í Havn til Fiskacentralin. Borgin fór suður á Vág hósdagin.

Í vikuni vóru klakksvífarkbátarnir aftur á flot. Teir hava roynt norð-anfyri og var veiðan frá 4—5 000 pund. Nógvir eru trolararnir norð-anfyri, so úttil til góðan fiskiskap er als ikki gott líka í lotuni. Annars eru fleiri skip vestanfyri og royna.

Ring samferðsla

Tað man óivað hava verið ein av strangastu vetrinum, vit hava havt í langar tíðir, so drúgvur hann hevur verið.

Í hesi vikuni hevur samferðslan í nógvum bygdum verið heilt vánalig og nógvastaðni verið heilt steðgað. Sunnudagin var nógvur vindur, so nógvur skalvi legðist, og mánadagin var ikki koyrandi. Í Eystur-oynni høvdu menn roknað við, at kavaplógvin hjá gotummonnum fór at halda vegin farbaran, men hon var í ólagi.

Í Havn hevur plógvin so javnan ruddað vegin, so koyringin hevur verið at kalla einki tarnað í býnum, men harafturimóti hevur verið ringt hjá fótgangarunum, tí ikki kann sigast annað, at kommunan hevur verið sera sparin við at koyra sand á gongubreytirnar.

Úr býráðnum

Býráðið hevði fund týskvöldið. Figgjarætlanir vórðu lagdar fram fyri árið 1958/59.

Figgjarætlanin hjá kommununi er munandi hægri enn í fjør. Í fjør var kommunuskatturin 1 967 000 kr., men í ár skulu 2 320 000 kr. álíkast; tað eru 354 000 kr. meira. Húsaskatturin verður um 5 500 kr. meira í ár enn í fjør, soleiðis at samlaði skatturin, sum skal álíkast, er 2 452 000 kr. móti 2 094 000 kr. í fjør.

Tær størstu hækkanirnar á figgjarætlanini eru: Stjórn býarins góðar 18 000 kr. meira enn í fjør, útreiðslur viðvíkjandi býarpláni og Tórshavnar matrikuli 28 000 kr. meira, sosiala forsoigin um 20 000 kr. meira og skúlamál um 35 000 kr. meira. Tað skal viðmerkjast, at nú ætla kommunan at seta tann-leknar við skúlan og skal so ein tannklinikk útbúgvast — og kemst henda hækkingin fyri mestapartin av hesum.

Fyri gotur og kloakkir eru settar 630 000 kr. ella umleið 100 000 kr. meira enn í fjør. Fyri umsitin av gotum í Havnini eru nú settar 35 000 kr. meira enn í fjør og til gerð av nýggjum gotum 10 000 kr. meira, nýggjar kloakkir 40 000 kr. meira. Hinar útreiðslurnar hjá teknisku nevnd eru annars mestsum óbroyttar. Renovasjon o.t. er ætlað at kosta 5 000 kr. meira og brunamál 7 000 kr. meira. Síðan eru ymiskar útreiðslur, ið í fjør vóru um 110 000 kr., eru nú settar til 72 000 kr. Hetta kemst av, at í ár er einki sett av til Havnar Skansa og ráðhúsbyggingina. Niðurskrivingar og avsetingar eru settar til 105 000 kr.; í fjør var hetta tal 165 000 kr.; hetta er orsakað av, at so mikið minni er sett í skúlagrunnin.

Studningur til ymsar stovnar og endamál er settur til 184 500 kr., ímóti 33 500 kr. í fjør, — t.v.s. ein óking upp á 151 000 kr. Til eyka-studning til tekniska skúlan eru settar 9 000 kr. meira, til bygging av studentaskúla 15 000 kr. meira. Síðan eru ymiskar aðrar útreiðslur sum rentur, avdráttur o.a., ið eru vorðnar mettar til einar 400 000 kr.

Figgjarætlanin fyri Tórshavnar havn er ikki vorðin nakað størvegis broytt. Hon er umleið upp á 634 000 krónur.

Skattaprosentið á Viðareiði

er 6 og skattainntokan 418 tusund krónur, 70.000 meira enn í fjør.